

AKTUALITY

Poslední příjem žádostí v OP Rybníkářství 2014–2020 proběhne v dubnu 2021

2

INFORMACE

Úspěšná letošní sezona muzea Střední rybářské školy Vodňany

3

ROZHOVOR

Spolupráce se Združením chovatelů ryb ze Slovenska

4

VĚDA A VÝZKUM

Rybáři na Mendlovcích v Brně

6

ŠKOLSTVÍ

Jak se žije v nové budově SŠRV Třeboň Na Ostrově v době covidové

7

Neformální dohoda o Evropském námořním a rybářském fondu na období 2021–2027

Evropský parlament, Rada EU a Evropská komise dosáhli 4. prosince neformální politické dohody o znění Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu.

Tento strukturální fond bude v souladu s cíli Evropské zelené dohody hospodařit s rozpočtem 6,108 miliardy EUR. Důraz bude kladen především na modernizaci a podporu činnosti celého odvětví, zejména se jedná o akvakulturu a drobný pobřežní rybolov (plavidla do 24 m délky).

Sjednané znění obsahuje ustanovení o financování investic spojených s výměnou nebo moderniza-

cí rybářských plavidel, či podpoře mladých rybářů při nákupu prvního plavidla. Další z cílů je přispět k potravinové soběstačnosti EU a snížení závislosti na produktech rybolovu ze „třetích zemí“ podporou investic do evropské akvakultury souběžně s propagací kvality a přidané hodnoty takových produktů.

Nový rybářský fond je součástí víceletého finančního rámce na období 2021–2027. Je určen ke spolufinancování projektů (spolu s finančními prostředky členských států) až do výše 70 %. Dojednané znění musí ještě projít právní a technickou

Foto: Sébastien Bertrand, via Wikimedia Commons

kontrolou, než bude potvrzeno Výborem stálých zástupců Rady (COREPER). Poté bude –

co nejdříve – předloženo Radě EU a Evropskému parlamentu ke konečnému přijetí.

Dlouhodobě očekávaný projekt sběru dat z akvakultury konečně spuštěn

Rybářské sdružení České republiky po téměř dvouleté přípravě v listopadu tohoto roku zahájilo realizaci projektu, který doposud nemá v tuzemském rybářství obdoby, ačkoliv ve většině zemí Evropské unie (EU) již nějakou dobu standardně probíhá. Tento významný projekt je zaměřen na mapování odvětví akvakultury v České republice, a to nejen produkčních, ale především i socioekonomických ukazatelů.

Česká republika tak zajišťuje plnění požadavků stanovených právními předpisy EU, a to konkrétně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1004 ze dne 17. května 2017 o vytvoření rámce Unie pro shromaždo-

vání, správu a využívání údajů v oblasti rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku, kterým se přijímá víceletý program Unie pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a akvakultury na období 2017-2019.

Struktura dat, která je po České republice ze strany EU vyžadována, rozšiřuje sadu ukazatelů sbíraných v souladu se zákonem o rybářství a jeho prováděcí vyhláškou nebo v souladu s dalšími tuzemskými právními předpisy z oblasti rybářské statistiky a zpracování dat. Podniky produkčního rybářství tak mají možnost velmi podstatnou měrou přispět k nastavení Společné ry-

bářské politiky, která se bude opírat o reálná data z praxe. Zároveň mohou do budoucna počítat s možností srovnávat svou hospodářskou situaci například se skupinou podobně zaměřených podniků. Přípravou a organizací požadovaného sběru dat byl pověřen Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). ÚZEI zrealizoval projekt financovaný z OP Rybníkářství 3.1 Shromažďování údajů „Sběr dat v akvakultuře v ČR za rok 2017 a 2018“. Na základě výsledků otevřeného zadávacího řízení dle zákona o zadávání veřejných zakázek byla uzavřena smlouva s vítězným dodavatelem, kterým se stalo Rybníkářské sdružení České republiky.

Rybářské sdružení ČR má dlouhodobé zkušenosti se zpracováním dat v oblasti produkčního rybářství a je i zároveň pověřenou osobou pro evidenci neplemenných a plemenných ryb podle plemenářského zákona. Jak ředitel Rybníkářského sdružení ČR, RNDr. Michal Kratochvíl, Ph.D., dodává, celý projekt má striktní pravidla, která je Rybníkářské sdružení ČR povinno dodržovat, a to včetně ochrany veškerých informací, se kterými přijde do kontaktu. Sesbíraná individuální data budou zpracována a vyhodnocena anonymně, přičemž z agregovaných dat bude pak provedena extrapolace na celý trh, a to již bez možnosti zpětné identifikace jednotlivých subjektů.

Poslední příjem žádostí v OP Rybářství 2014–2020 proběhne v dubnu 2021

OP Rybářství 2014–2020 vstoupil do svých závěrečných let implementace. Využijte proto poslední možnosti podpory a neváhejte podat Žádost o podporu. V roce 2021 plánuje vyhlásit ŘO OP Rybářství poslední výzvy tohoto programu. Jedná se o 19. a 20. výzvu OP Rybářství 2014–2020.

V 19. výzvě budou moci žadatelé v dubnu 2021 předkládat žádosti o podporu na projekty v opatření 2.1 Inovace, opatření 2.2., záměr a) Investice do akvakultury, opatření 2.4. Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním a opatření 5.3. Investice do zpracování produktů. V této výzvě (vyjma opatření 2.1.) bude nad rámec finanční alokace využít zásobník projektů, který bude sloužit k dočerpání finanční alokace programu.

Novinkou bude v rámci 20. výzvy příjem žádostí o podporu v opatření 2.6. Opatření na ochranu veřejného zdraví I. (COVID-19) pro podniky akvakultury a opatření 5.3.a. Opatření na ochranu veřejného zdraví II. (COVID-19) pro zpracovatele ryb.

■ Opatření 2.6. Opatření na ochranu veřejného zdraví I. je zaměřeno na částečné vyrovnání pro akvakulturní chovatele za přerušení nebo sníže-

ní prodeje ryb, k němuž došlo v období od 1. února do 31. prosince 2020, a to v důsledku šíření onemocnění COVID-19. Podpora je určena pro fyzickou nebo právnickou osobu, jejíž příjmy pocházejí z akvakultury provozované vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a riziko. Podpora může být rovněž poskytnuta rybářským svazům a rybářským spolkům. Výše podpory je stanovena až do výše 100% způsobilých výdajů pro mikropodniky, malé, střední podniky a až do výše 80% způsobilých výdajů pro velké podniky. Pokud bude celková výše požadované podpory vyšší než je stanovená alokace, dojde k poměrnému krácení podpory stejnoměrně v všech žádostech. Podporu z opatření 2.6. lze poskytnout pouze na kompenzaci snížených příjmů z prodeje živých ryb z vlastní výroby (produkce), podpora tedy není určena pro nákup a následný pře prodej jako zboží.

■ Opatření 5.3.a. Opatření na ochranu veřejného zdraví II. je zaměřeno na částečné vyrovnání pro zpracovatele ryb za přerušení nebo snížení prodeje. Podpora je určena pro mikropodniky, malé a střední podniky, které jsou podniky akvakultury nebo zpracovateli ryb. Velké podniky nejsou způsobilými příjemci v tomto opatření. Výše podpory je stanovena až do výše 100% způsobilých výdajů. Stejně jako u opatření 2.6. bude celková výše požadované podpory poměrně krácena u všech žádostí v případě, že podané žádosti budou převyšovat stanovenou alokaci. Podporu z opatření 5.3.a. lze poskytnout pouze na kompenzaci snížených příjmů z prodeje zpracovaných ryb a výrobků z ryb a stejně jako u opatření 2.6. není tato podpora určena pro nákup a následný pře prodej zpracovaných ryb a výrobků z ryb jako zboží.

Pro obě opatření platí, že způsobilé výdaje jsou vypočítány z rozdílu mezi příjmem za sledované období v roce 2020 a průměrným příjmem za předchozí posuzované tříleté období (v případě nově založeného podniku je možné doložit pouze období od data založení, min. však 1 rok). U podniku, který je účet-

ní jednotkou, jsou příjmy považovány za výnosy podle právních předpisů upravujících účetnictví za dané období. Tyto příjmy jsou dokládány vždy soupisem dokladů (např. faktury, pokladní doklady apod.). Soupis dokladů za jednotlivá období musí obsahovat číslo dokladu, datum vystavení dokladu, popis plnění (předmět), částku příjmu v Kč, součet částek za příslušné období v Kč. Aby podnik mohl být žadatelem, musí snížení příjmu ve sledovaném období roku 2020 oproti průměrnému příjmu předchozích období činit min. 5%. Rozdíl, který vstupuje do výpočtu způsobilých výdajů, může činit max. 50% průměrného příjmu za předchozího období.

Všechny Žádosti o podporu budou přijímány plně elektronicky prostřednictvím Portálu farmáře bez nutnosti osobní přítomnosti žadatele na RO SZIF. Žádost o podporu bude žadatelům zveřejněna na Portálu farmáře minimálně jeden týden před zahájením příjmu. Pravidla budou zveřejněna minimálně 8 týdnů před zahájením příjmu na internetových stránkách Ministerstva zemědělství www.eagri.cz v sekci „Dotace / Operační program Rybářství na období 2014–2020 / Priority Unie“.

Fakulta rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity a její MEVPIS plavou dál

Letošní rok byl pro Fakultu rybářství a ochrany vod JU, stejně jako pro všechny ostatní, velmi nestandardní. I přes nelehkou situaci jsme dělali maximum pro to, abychom pokračovali v činnosti a ideálně i rozvíjeli naše investice.

Podarilo se nám například zrekonstruovat bývalou stodolu v blízkosti střediska MEVPIS Vodňany a vybudovat tak moderní zařízení, které bude sloužit pro dlouhodobé ubytování především zahraničních vědců. Současně jsme odkoupili pozemek kolem této budovy a rozší-

řili tak prostor pro vzdělávací aktivity. V areálu hlavní budovy naší fakulty ve Vodňanech pak vyrostla zbrusu nová budova pro Labo-

ratoř nemocí ryb VÚRH FROV JU. Zaměřili jsme se i na „Zelenou FROVku“, nakoupili dva elektromobily a vystavěli jsme fo-

tovoltaickou elektrárnu v areálu Genetického rybářského centra VÚRH FROV JU (líhně). Výrazně jsme investovali i v rámci pořízení a obnovy přístrojového vybavení fakulty a centra CENAKVA.

Touto cestou bychom Vám v čele s panem děkanem prof. Pavlem Kozákem rádi upřímně poděkovali za Vaši podporu a návštěvy, věříme, že nám zachováte přízeň i nadále. Budeme se na Vás těšit v uvolněnější době a přejeme Vám krásné Vánoce a jen to nejlepší do nového roku.

Úspěšná letošní sezona muzea Střední rybářské školy Vodňany

Karel Dubský,
ředitel SRŠ Vodňany

Střední rybářská škola Vodňany zahájila provoz rybářského muzea na sklonku roku 2013. Od té doby je snahou školy toto muzeum průběžně vylepšovat nabídkou nových exponátů. I když to nebylo prvotním záměrem, tak nás zájem o prohlídky donutil otevřít toto muzeum i pro veřejnost. Svou roli v tom zároveň hraje skutečnost, že se z návštěvy této školy stala oblíbená turistická zajímavost regionu Vodňanska, kde jiné podobné cíle chybějí. Navíc k Vodňanům rybářství patří.

Letos na jaře jsme však museli muzeum z důvodu šíření nákazy COVID-19 zcela uzavřít. Odpadly tak návštěvy ze základních škol, které byly v uplynulých letech hlavním zdrojem mladých návštěvníků. S obavami jsme vyhlíželi prázdniny, kdy jsme mohli konečně znovu otevřít. Návštěvnost za měsíce červenec a srpen nás však mile překvapila. Oproti předchozím letům byl počet návštěvníků výrazně vyšší a dosáhl hodnoty zhruba 3000 osob. Určitě se v tomto směru pozitivně odrazil větší počet turistů, kteří se rozhodli strávit letošní letní dovolenou v tuzemsku. Po většinu dní probíhaly prohlídky každou celou hodinu.

A jak to u nás funguje? Na letní prázdniny přijímáme brigádníky – průvodce (či spíše průvodkyně). Ti se naučí obsah hodinové prohlídky komentovat z manuálu, ale vedeme je k tomu, aby rozsah informací přizpůsobovali skladbě návštěvníků. Často jsou ve skupině například malé děti. Prohlídka zahrnuje ukázky ryb v akváriích. Nádrží je celkem 19 a počet rybích druhů se blíží stovce. Při cestě školou směrem k muzeu a ve vlastním muzeu se již výklad zaměřuje na různé aspekty našeho produkčního i sportovního rybářství. Plánovanou hodinu na prohlídku je někdy docela náročné dodržet, zvláště se zvědavými návštěvníky.

Interaktivní prohlídka muzea

Abychom zpřijemili čekání na prohlídku, zpřístupnili jsme podzemní učebnu s jezírkem, kde jsou k vidění například jeseteři, kapři koi a další okrasné dru-

hy ryb. Přibyla také tabule s ukázkou postupu výstavby okrasného jezírka. Dalším možným zastavením je mokřad s asi 30 druhy pojmenovaných vodních rostlin.

Letos přibyla ještě jedno nové záskoutí ve školní zahradě. Jedná se o přístřešek (pergolu) s umístěním rozměrných exponátů, například výpustní roury a lopatového uzávěru z rybníka Olšina a nově čapu s táhly z rybníka Černiš na Českokubějovicku. V reálu pak u nás v muzeu a areálu školní zahrady někteří návštěvníci stráví třeba i několik hodin.

Těšíme se, až zase škole koncipované programy pro zájmové skupiny, kterými jsou rybářské kroužky, skupiny ze ZŠ, letní tábory. To výslednou návštěvnost určitě ještě zvýší. Z poměrně přesné evidence nám vychází, že v příštím roce uvítáme již návštěvníka s číslem 30.000.

Letošní rok je ve školách velmi atypický, řekněme ne úplně normální. Naši školu z toho nevyjímá. Škola bez žáků je opravdu podivná instituce. Navíc je tu zatím neoslavené výročí školy. Proto nám dělá radost, že můžeme i takto, jiným způsobem, působit na veřejnost a popularizovat náš tradiční obor.

Přístřešek pro rozměrné exponáty

4 | ROZHOVOR

Spolupráce se slovenským ZCHRS

V loňském roce došlo k znovuobnovení vzájemných vztahů a československé spolupráce profesních organizací produkčního rybářství v České i Slovenské republice. V rozhovoru nám odpovídal Miroslav Šlenc z vedení partnerské profesní organizace Združení chovatelů ryb na Slovensku.

Mohli byste čtenářům přiblížit historii a strukturu vašeho profesního sdružení?

Ustanovující schůzka Združení chovatelů ryb na Slovensku (dále ZCHRS) sa uskutočnila 15. 4. 1999 v Ivanke pri Dunaji. Zúčastnilo sa jej 16 subjektov, ktoré predstavovali v tej dobe väčšinový podiel producentov rýb na Slovensku. Potreba založenia Združenia vzišla zo skutočnosti, že zo strany štátu sa produkčnému rybárstvu nevenovala dostatočná pozornosť. Stále ťaživejšia ekonomická situácia chovateľov, klesajúci objem dotácií, prakticky žiadna ochrana domáceho trhu a absolútne nedostatočná podpora rozvoja chovu rýb na Slovensku, sú len niektoré z celého radu problémov, s ktorými sa toto odvetvie stretáva v dennej praxi. Združenie bolo 3. 6. 1999 zaregistrované na MV SR a dňa 30. 6. 1999 prebehlo jeho prvé Valné zhromaždenie. Počet členov ZCHRS 20 rokov kolísal od 11 do 16 subjektov. Po Mimoriadnom Valnom zhromaždení, ktoré sa uskutočnilo v marci roku 2019, sa počet členov zvýšil na súčasných 31. Zmenilo sa aj vedenie ZCHRS. Funkciu prezidenta zastáva Ing. Michal Madžunkov a výkonným riaditeľom združenia je Milan Mazáň. Sídlo ZCHRS je v Ivanke pri Dunaji na adrese, kde taktiež sídli aj Stredná odborná škola pôdohospodárska a veterinárna kde sa vyučuje aj rybárstvo a vodný manažment.

Jak byste popsali aktuální situaci v produkci ryb na Slovensku? Jak významně se na této produkci podílejí členské subjekty vašeho sdružení?

Produkcija rýb na Slovensku za rok 2019 podľa údajov prezentovaných Štatistickým úradom Slovenskej republiky dosiahla aktuálne viac ako 2,5 mil. kilogramov čo je približne 0,5kg na jedného obyvateľa Slovenska. Na tejto produkcii sa 38 % podie-

la pstruh dúhový, 36 % sumček africký a 23 % kapor. „Športoví“ rybári vylovia zo svojich revírov ročne približne 1,9 mil. kilogramov rýb, z čoho až 75 % pripadá na kapra. Počet registrovaných chovateľov predkladajúcich vyplnený štatistický formulár medziročne kolíše medzi 100 až 115. Z tohto množstva je významných producentov lososovitých rýb 5-6 a kaprovitých rýb približne tiež 5-6 subjektov. Viac ako polovica sú chovatelia, pre ktorých chov rýb nie je rozhodujúci pre ich existenciu a tvorí len doplnok popri inej činnosti. Na celkovej produkcii rýb na Slovensku sa členovia ZCHRS podieľajú asi 60%. Je to spôsobené tým, že významný producent sumčeka afrického nie je členom ZCHRS.

Jak vypadá udržitelnost a konkurenceschopnost podniků akvakultury na Slovensku? Nelze se nezeptat na veřejné finanční prostředky, směřující do sektoru slovenské akvakultury. Jaké možnosti čerpání finančních prostředků mají vaši chovatelé z národních dotací, případně ze slovenského OP Rybářství?

Situácia z hľadiska trvalej udržateľnosti podnikov akvakultúry na Slovensku sa dá zhrnúť do jedného slova – mizerná. Dôvody sú v prvom rade v macošskom prístupe k sektoru zo strany štátu. Už takmer 12 rokov absencuje akákoľvek štátna dotácia. Vždy sme boli zo strany kompetentných na rôznych úrovniach riadenia sektoru odkázaný na operačný program Rybné hospodárstvo (OP RH). Najvýstižnejšie pre predstavu, ako tento OP RH na Slovensku plní svoju úlohu, je uviesť hollý fakt, že za obdobie 2014-2020 k 30. 6. 2020 je vyčerpané 8,9% z celkovej vyčlenenej sumy. Dôvody tohto alarmujúceho stavu? Absolútne nezvládnutie celého OP RH. Či už zo strany Riadiaceho orgánu a Poľnohospodárskej platobnej agentúry. Neprehľadná

Milan Mazáň - výkonný riaditeľ ZCHRS

riadiaca dokumentácia, absolútne nedodržiavanie akýchkoľvek termínov zo strany poskytovateľov spôsobilo, že o čerpanie nenávratných finančných prostriedkov z OP RH nie je zo strany potencionálnych prijímateľov záujem. Dokonca sú aj prípady, že subjekty, ktoré sa napriek komplikovanosti čerpania prostriedkov z OP RH rozhodli investovať do nových technológií a predložili projekt, ktorý im bol schválený, k dnešnému dňu im neboli finančné prostriedky vyplatené a dostali sa do druhej platobnej neschopnosti. Takže OP RH je kontra produktívny a nepodporuje rozvoj rybárstva, ale pravý opak. EU dokonca SR hrozí, že prehodnotí vyčlenenie finančných prostriedkov na ďalšie obdobie. A zrejme budeme vracaf 3 mil. € Takže ak v dohľadnej dobe nedôjde k významnému zvratu vo využívaní OP RH a k finančným prostriedkom nebudú mať slovenský chovatelia rýb prístup, ako ho majú chovatelia v okolitých štátoch, tak na pulloch slovenských

obchodných refazcov budú naďalej poľské pstruhy a na Vianoce budú na našich stoloch Vaše kapre.

Spolupracujete na centrálnej úrovni se sportovními rybáři, jako tomu je v České republice?

Slovenský rybársky zväz ako dominantný užívateľ rybárskych revírov na Slovensku je od roku 2019 taktiež členom nášho združenia. Aj zväz chová ryby na svojich rybochovných prevádzkach vybudovaných v minulosti. SRZ je významným partnerom pre chovateľov rýb na Slovensku, nakoľko potreba násadových rýb pre plnenie zarybňovacích plánov významne podporuje odbytové možnosti našich členov. Aj zväz má ako chovateľ rýb rovnaké problémy ako všetci ostatní chovatelia rýb. Aj preto sme toto občianske združenie prijali medzi našich členov a veríme, že bude pre nás všetkých prínosom.

(Pokračování na straně 5)

Spolupráce se Slovenským ZCHRS

Miroslav Šlenc - člen Prezídia ZCHRS

(Dokončení ze strany 4)

Jaké problémy trápí rybníkáře i chovatele pstruhů na Slovensku?

Toho, čo nás trápí spoločne, je určite viac. Je to problém s vysokou administratívnou záťažou, s ktorou intenzívne bojujeme na via-

cerých frontoch. Taktiež sa snažíme spoločne presadiť finančné schémy na podporu rybníctva na Slovensku, nakoľko cítime dlhodobý nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj rybníctva na Slovensku. Určite nás spája aj problém s rybožravými predátormi, ale to je problém všetkých chovateľov rýb naprieč EÚ. Začíname pocíťovať nedostatok pracovníkov so záujmom o chov rýb, napriek tomu, že máme strednú rybársku školu, kde končí každoročne dostatok absolventov, títo častokrát nekončia v rybárskych prevádzkach. Je to spôsobené najmä neprimeraným odmeňovaním v obore s ohľadom na životné náklady a trendy, ktoré dnešná doba prináša.

Chov pstruha aktuálne trpí zhoršujúcimi sa klimatickými zmenami, nestálou cenou krmív, a určite je to aj riziko prenosu vírusových ochorení v chove pstruha. Našťastie sme v poslednom období v tejto oblasti nezaznamenali významnejšie zdravotné problémy v našich chovoch. V súvislosti s COVID – 19 sme v chove pstruha zaznamenali krátkodobé výpadky tržieb, ale už je to za nami a opäť záujem o ryby dosiahol úroveň sprídenia marca 2020.

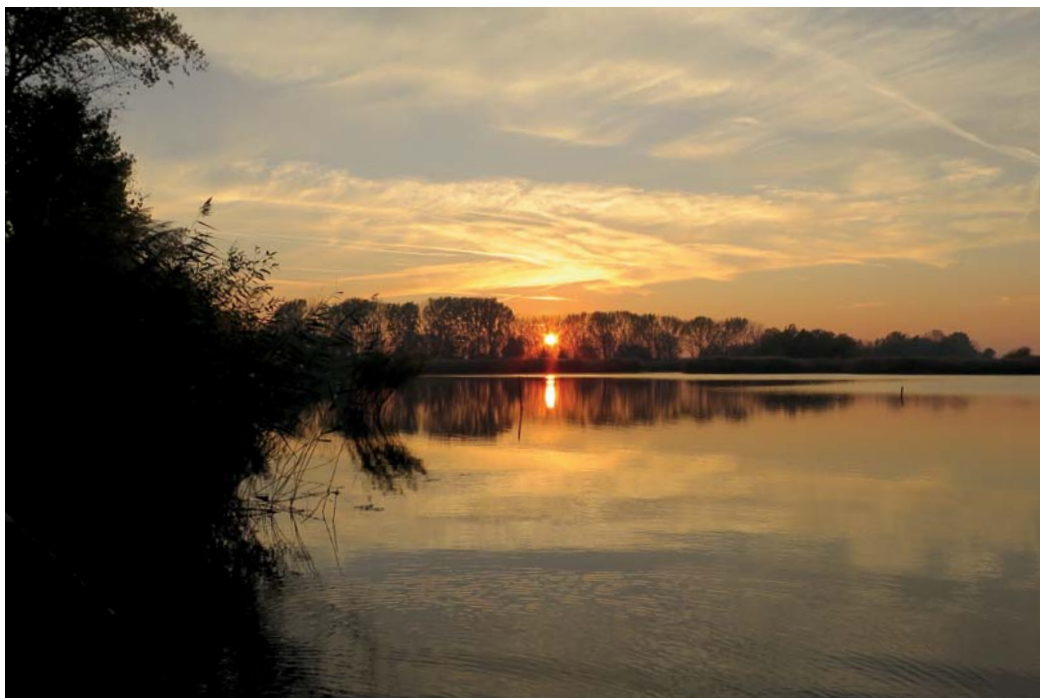
U rybníkárov sú to hlavne obmedzenia v súvislosti so zaradením rybníkov do Natury 2000 a chránených vtáčích území, kde sú niektoré rybníčné sústavy významne obmedzené pri bežných melioračných opatreniach zameraných na zvýšenie produkcie. Pomerne výrazne rastú ceny vstupov a to hlavne krmív a práce. Zanášanie rybníkov a znižovanie objemu rybníkov je tiež významný problém, s ktorými sa stretávame.

Jak vypadá aktuální hydrologická situace na Slovensku? Přijímáte konkrétní opatření na zadržení vody v krajině i pro využití v rybářství?

VODA je celospoločenskou témou. Štát, ako taký, má vypracované množstvo štúdií a strategických plánov na rôzne obdobia, ako udržať vodu v krajine, prípadne zlepšiť jej kvalitu. Sú to však, len dokumenty ležiace v zásuvkách kompetentných orgánov. V krajine - v teréne sa nič zásadné nedeje. Zrejme čakáme na moment, keď už bude situácia neriešiteľná a všetci budeme mať alibi a nik nebude za daný stav zodpovedný. Toto je momentálne najpoužívanejšia pracovná metóda ľudí (autorít), čo riadia našu krajinu. Áno, vie sa vo všeobecnosti, že je najvyšší čas situáciu riešiť no do konkrétnych opatrení sa teória a plány nepremietajú. My sme však optimisti a veríme, že sa kompetentní včas zobudia a my sa budeme môcť s čistým svedomím pozrieť do očí svojich vnukov.

Ďakujeme svojim kolegom z Rybníckého sdružení ČR za možnosť odprezentovať stav produkčného rybníctva na Slovensku vo vašom časopise. Vzhliadame k Vám, ako k staršiemu bratovi a sme nesmierne radi, že ste takisto ochotní sa s nami podeliť o svoje problémy a spôsoby ich riešenia. Pevne veríme, že spolupráca medzi našimi združeniami bude čoraz intenzívnejšia a obojstranne prospešná. Prajeme Vám a vašim rybám pevné zdravie, mnoho chovateľských úspechov a veľa dobre predaných rýb.

Petrov Zdar!

Ilustrační foto

Foto: Ing. Jaroslav Šubjak

Rybáři na Mendlovce v Brně

Rok 2020 nebyl asi pro nikoho z nás jednoduchý. Již jarní přechod na online výuku v plném rozsahu znamenal změnu struktury a způsobu výuky a odhalil i naše technické problémy a nedostatky při takové výuce.

Jan Mareš
akademický pracovník
Mendelova univerzita v Brně

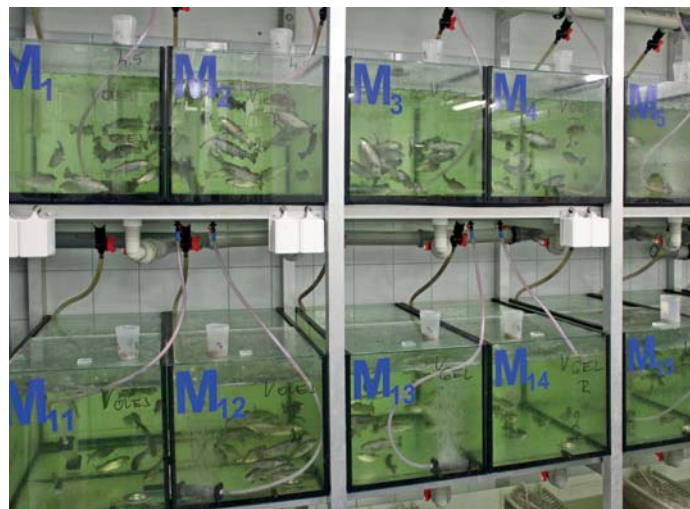
Snad ještě významnější komplikace nastaly se zajištěním praktické výuky a provozu oddělení, zajištěním průběhu experimentů navázaných na výzkumné aktivity a projekty i kvalifikační aktivity studentů. Zejména práce v experimentálním zařízení a laboratorních pod tlakem omezení přístupu na pracoviště a hrozby onemocnění a karantény. Jako všechny provozy s chovem zvířat, ani naše oddělení nemohlo jednoduše pracoviště uzavřít a přejít na home office. A to jsme na jaře netušili, že přijde obdobná situace na podzim. Na několikátýdenním zajištění provozu našich experimentálních zařízení v době karantény se podíleli z velké části jen dva pracovníci, další připraveni v záloze, se snahou se nikde nepotkat. Ostatní kolegové měli přístup na pracoviště až ve večerních hodinách po odchodu „služby“ zajišťující chod našich systémů. Nicméně i v průběhu letošního roku se podařilo z velké části zajistit vše, co jsme si naplánovali. Byť něco s mírným zpožděním a jen část experimentů přesouváme do roku následujícího.

Rád bych představil některé z našich aktivit, které probíhají v našich dvou experimentálních zařízeních a novém pavilonu M. Testy jsou zaměřeny na dvě částečně provázané oblasti. Jedná se o testování perspektivních komponentů nebo přísad do krmných směsí pro zlepšení jejich produkční účinnosti a dále přísady ovlivňují rezistenci organismu ryb, tedy jejich imunitní parametry. V některých případech se prolíná vliv testovaného přísady na produkční i imunitní parametry.

V posledních několika letech se věnujeme ověření možnosti využití konopí setého ve výživě kapra obecného. Jedná se zejména o přísady výlisků do krmných směsí: Semena konopí obsahují vyso-

ký podíl oleje, proteinů i sacharidů a jsou bohatá na vitamíny i minerální látky. Dále sediment (tzv. prolis) po čištění konopného oleje a v letošním roce jsme ověřovali možnosti využití celých semen různých odrůd konopí, se zaměřením na ovlivnění spektra mastných kyselin ve svalovině kapra a vliv na imunitní parametry. Jednotlivé odrůdy konopí mají rozdílné složení spektra mastných kyselin. Výsledky prokazují, že přidávek konopných výlisků do krmných směsí ve výši 10-15% pozitivně ovlivňuje produkční parametry v chovu kapra i množství n-3 mastných kyselin v jeho svalovině. Výsledky letošních testů jsou ve fázi dokončení a vyhodnocení. Souhrnný příspěvek o možnosti využití vedlejších produktů při zpracování konopí prezentoval Ing. Malý na konferenci v Brně v minulém roce. Příspěvek i celý sborník je pro zájemce dostupný na stránkách našeho oddělení (<http://rybarstvi.eu/>).

Další oblastí je testování přísady hrachu a lupiny do krmných směsí pro kapra, resp. výše přísady do takových směsí, s cílem zvýšení obsahu bílkovin a produkční účinnosti těchto směsí a náhrady sóji,

Pokusná akvária

jako zdroje bílkovin. Velmi příznivé hodnoty produkčních parametrů včetně ekonomického zhodnocení byly dosaženy u krmiv s vyšším podílem lupiny, a to na úrovni až 45% podílu ve směsi.

U kapra pokračujeme v ověřování efektu přísady různých druhů fytozaty včetně okyselování krmných směsí s cílem zlepšení využití fytozátové formy fosforu z krmiva a snížení zatížení vodního prostředí tímto prvkem. Jedním z nových směrů v našem testování je zhodnocení přísady beta-glukanů do krmných směsí pro kapra. Testovány jsou různé zdroje a výše přísady do krmné směsi. Cílem těchto testů je zhodnocení vlivu jak na produkční účinnost krmných směsí,

tak i ovlivnění rezistence organismu kapra k původcům onemocnění a působení stresu.

V oblasti chovu lososovitých ryb jsme se od loňského roku ve spolupráci s dalšími výzkumnými organizacemi věnovali zhodnocení působení přísady konkrétních probiotik na produkční parametry a imunitní systém pstruha duhového. Dále pak tématu, jehož aktuálnost roste se zvyšujícím se podílem rostlinných komponentů v krmných směsí pro ryby, a to je problematika působení mykotoxinů na organismus ryb. Samostatnou problematikou jsou toxikologické testy vybraných polutantů.

Vedle výzkumných projektů je část kapacity našich zařízení věnována zajištění reprodukce a odchovu násadového materiálu keříčkovce červenolehého (zpravidla dnes označovaného jako africký sumec) pro naše potřeby a pro spolupracující produkční organizace.

Mimo zmíněná témata probíhají práce na aktivitách v terénu spojených jak s rybníčním chovem a chovem ryb ve speciálních zařízeních, tak i tekoucími vodami. Prakticky na všech aktivitách se podílejí studenti od bakalářského až po doktorský stupeň studia. Zajištění těchto aktivit je možné jen díky finanční podpoře projektů od OP VVV (PROFISH) po NA-ZV nebo GA ČR a skvělé spolupráci s kolegy s dalších vědeckých pracovišť. Podrobnosti k řešeným projektům a dalším aktivitám jsou pro zájemce dostupné na stránkách <http://rybarstvi.eu/>.

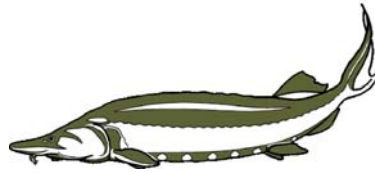
Odchovné a experimentální nádrže

Rozšíření výuky rybářství na Mendelově univerzitě v Brně

Jan Mareš
akademický pracovník
Mendelova univerzita v Brně

Historie studia rybářství v Brně zahrnuje dlouholetou tradici výuky Rybářské specializace (od roku 1949) v rámci studia Zootechnického oboru. V souvislosti se změnou struktury vysokoškolského studia a zavedení jeho dvoustupeňové formy, byla na brněnské univerzitě akreditována forma navazujícího magisterského studia oboru Rybářství a hydrobiologie. Po období, kdy studium rybářství bylo soustředěno do dvouletého studia, dochází po úspěšném průběhu akreditačního řízení k jeho rozšíření. Zatím se do navazujícího

magisterského studia v převážně většině hlásili a byli přijímáni studenti zootechnického oboru, které doplnili absolventi jiných bakalářských oborů naší univerzity nebo jiných univerzit České a Slovenské republiky. Absolventi bakalářského stupně zootechnického oboru v Brně si v průběhu svého tříletého studia mohli zapsat 1-2 odborné předměty s rybářským zaměřením nebo se zaměřením na kvalitu vodního prostředí. Do navazujícího magisterského studia byli přijímáni na základě výsledků přijímacího řízení, které mohlo, ale nemuselo

obsahovat přijímací zkoušku. Tedy pouze jen na základě výsledků (prospěchu) z bakalářského stupně. Změnou od příštího akademického roku, tedy roku 2021/2022, do kterého se aktuálně budou podávat v jarním období přihlášky, je zavedení studia specializace Rybářství již v rámci bakalářského studia programu (změna z oborů na programy) Zootechnika. Specializační výuka bude zahájena od 3. semestru, tedy 2. ročníku studia. V průběhu dvou let bakalářského studia Zootechnického programu bude specializační studium zahrnovat

6 specializačních předmětů a specializované bakalářské semináře. Bakalářská práce bude zpracována na téma z oblasti sladkovodních ekosystémů a akvakultury. Součástí státní bakalářské zkoušky bude kromě předmětu Zootechnika i alternativně Ekologie vodního prostředí nebo Základy chovu ryb (<https://af.mendelu.cz/32855-bc-zoo-ryb>). Na uvedené bakalářské studium bude navazovat inovovaný magisterský studijní program Rybářství a hydrobiologie. V současnosti byla zahájena příprava akreditačního spisu i pro doktorské studium programu Rybářství a hydrobiologie. Podrobnosti jsou uvedeny na naší webové stránce <http://rybarstvi.eu/>.

Jak se žije v nové budově SŠRV Třeboň Na Ostrově v době covidové

Aleš Vondrka
ředitel SŠRV Třeboň

SŠRV Třeboň realizovala unikátní projekt, který umožnil vybudovat novou budovu školy za 360 dnů. Výsledkem je nejen nová budova na ostrově (biotop okolo budovy), ale i levitující aula, která získala třetí místo v architektonické soutěži „Dřevostavba roku“. To, co se zdálo být opravdu velkou výzvou, nám lehce zastínil COVID-19. Doba covidová se výrazně propisuje do života školy, po jarním období „nové distanční výuky, jsme si již zvykli být stále on-line. Krátké uvolnění v letním období nám umožnilo slavnostní pasování úspěšných absolventů učebního oboru Rybář na břehu rybníka Rožmberk, studenti oboru Vodohospodář slavnostně obdrželi maturitní vysvědčení za přítomnosti rodičů v naší nové aule.

Běžné školní dny v nové budově jsme si užili jen krátce před další vlnou COVID-19. Neustále diskutované téma distanční výuky je možné hodnotit dle mého názoru pozitivně. Těší mě, že se učitelé i studenti rychle adaptovali na virtuální prostředí a teoretická výuka pokračuje téměř v nezměněné podobě. Na druhé straně odborný výcvik se úplně distančně nahradit nedá. Ve spolupráci a s podporou Rybářství Třeboň a.s. a dalších partnerů vyvineme maximální úsilí, abychom dostáli závazku zajistit plnohodnotné odborné vzdělání. I přes všechna úskalí nové doby věřím, že se škola opět zaplní záky a jejich energií a budeme moci pokračovat v běžném školním životě, započatých projektech a zahraničních spolupracích. Závěrem bych rád poděkoval zaměstnancům školy a všem partnerským a spolupracujícím organizacím za vstřícnost a obětavou práci.

Petrův zdar

Celkový pohled na zmodernizovanou budovu

Pohled do nové aule

8 | RYBÍ KUCHYŇĚ

Vánoční svátky a Český kapr podle našich babiček

Pro značnou část lidí v Česku jsou vánoční svátky spojené s rybou. Milujeme kapří řízky s bramborovým salátem. V mnohých rodinách se zároveň připravuje sváteční rybí polévka v různých krajových obměnách, obvykle s křupavou smaženou houstičkou.

To, že kapří maso je z hlediska dnešní doby lehce stravitelnou Bio potravinou, je třeba neustále naší veřejnosti připomínat. Zkusme si při letošních Vánocích připravit mimo smaženého kapra i kapříčka, jak ho připravovali naše prababičky, někde i babičky.

Pro ty, kteří mají v dnešní době dietu, doporučuji připravit si kapra na kmíně s bramborovou kaší, určitě si pochutnájí a zjistí, jak je kapří maso jemné a chutné. Zbývá Vám nějaký kousek kapřího filátka? Uvařte ho v páře a zalijte nakládanou zeleninou „Moravan-

ka“. Na druhý den si pochutnáte na pikantním kapru.

Příjemné prožití svátků Vánočních a hodně zdraví, spokojenosti v roce 2021 Vám přeje

Eda Levý

Staročeská rybí polévka

Doba přípravy 25 minut - 8 porcí

250 g uvařeného rybího masa
z hlav a rybích zůstatků
200 g vařených vnitřností
1500 ml rybího vývaru
150 g másla
100 g celeru
100 g mrkve
50 g petržele

70 g hrašky
50 g sterilovaného
nebo mraženého hrachu
100 g hladké mouky
Pepř, sůl, muškátový oříšek
Petrželová nať najemno
pokrájená

1. Z másla a hladké mouky si připravíme světlou jíšku. Zalijeme ji částí vývaru a za stálého míchání ji krátce provaříme.
2. Přidáme na nudličky (julien) nakrájenou kořenovou zeleninu, hrašku a za stálého míchání vaříme cca 5 minut. Podle potřeby doléváme rybí vývar.
3. Do polévky vložíme rybí maso a vnitřnosti. Polévku dochutíme čerstvě namletým pepřem, solí, nastrouhaným muškátovým oříškem a jemně nasekanou petrželovou natí. Přidáme smetanu a hrášek, krátce povaříme. Podáváme s osmaženou na kostičky nakrájenou houskou.

Kapr na černo

Doba přípravy 40 minut

600 g kapra
Sůl, pepř, olej, máslo

Omáčka:

50 g másla
100 g kořenová zelenina na julien
(celer, mrkev, petržel)
50 g vlašských ořechů
50 g sušených švestek

50 g sušených meruněk
250 ml červeného vína
100 g švestková povidla
Lžička rybízového džemu
Perník na strouhání
Hřebíček, bobkový list,
4 kuličky nového koření,
skořice mletá

1. V hrnku uvaříme do měkka vlašské ořechy. Odvar uchováme do omáčky.
 2. V kastrolu necháme na másle orestovat kořenovou zeleninu. Zalijeme červeným vínem, přidáme koření a cca 5 minut redukuje. Přidáme pokrájené meruňky, sušené švestky, vlašské ořechy, povidla a za stálého míchání provaříme do jejich rozpuštění.
 3. Podle potřeby doléváme vývarem z ořechů, dochutíme lžičkou rybízového džemu a provaříme. Omáčku zahustíme strouhaným perníkem a zjemníme oříškem studeného másla za stálého míchání do hustší konzistence.
 4. Na pánvi rozpustíme máslo, přidáme trochu oleje, aby se máslo nepřepalovalo. Pánev nahřejeme a přidáme porce kapra kůží na pánev. Ty jsme předem nasolili a ochutli čerstvým mletým pepřem. Při teplotě cca 150 °C pečeme cca 4 minuty a poté porce obrátíme na cca 1 minutu.
- Naše babičky podávali ke kapru na černo vánočku, dobrý je i s karlovským knedlíkem.

PF 2021

Rybářské sdružení ČR
Vám přeje šťastný nový rok,
plný pozitivních zpráv
i negativních testů